

СНН

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ.

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

Пешта, 1838–1849.

Будимпешта, 25. мај 2006.

Нова серија, г. XVI, бр. 21

Слава у Ловри

ФОТОС: ИВАН ЛЕЈ ЈАНКОВИЋ

Мађарско-српски сусрет комора у Сегедину

Учесници Мађарско-српског сусрета комора

Уз финансијску подршку Фонда мађарско-српског ФАР (Phare) експерименталног малог пројекта и уз партнерство Суботичке регионалне привредне коморе, у организацији Трговинске и индустријске коморе Жупаније Чонград у Сегедину је 16. маја одржан Мађарско-српски сусрет комора.

Осим размене међусобних искустава која се односе на коморске за-

да се изврши преглед резултата сарадње између Суботичке и Трговинске и индустријске коморе Жупаније Чонград, представи коморски систем Мађарске и Србије, процес приватизације у Србији с посеб-

ним освртом на Војводину, размотри садашњост и будућност привредне сарадње између две државе, говори о активностима Мађарско-српско-црногорске секције при Мађарској трговинско-индустријској комори, односно, Секције за Мађарску при Привредној комори Србије.

Сусрету комора, иначе, присуствовали су и амбасадори двеју земаља... Како Шандор Пап, амбасадор Републике Мађарске у Београду тако и Предраг Чудић, руководилац дипломатског кора Србије и Црне Горе у Будимпешти поздравили су скуп. У свом обраћању аудиторијуму, Предраг Чудић је изразио задовољство што током последњих месеци пажња се повећује бројним темама међу којима се више не налази питање атроцитета, непријатна проблематика међунационалних сукоба у Војводини која је на срећу у потпуности превазиђена. „Мој је утисак да када је привреда добра, када су млади људи запослени, имају посла и перспективу, када имају свакодневних обавеза, онда се не баве том, да кажем, неком врстом дивље политике” – нагласио је амбасадор матичне нам земље у Бу-

димпешти и додао да у бројној мађарској мањини у Војводини види кључ економске и сваке друге сарадње у региону.

Предраг Чудић је говорио и о проблемима виза који оптерећују грађане Србије и Црне Горе, важности програма развоја Еврорегије Дунав-Криш-Мориш-Тиса, значају Тисе као копчи између две земље, региона како у туристичком тако и сваком другом смислу.

Делатностима Привредне коморе Србије и актуелним задацима коморе присутне је упознао др Слободан Милосављевић, председник Привредне коморе Србије који је одао признање Мађарској на постигнутим резултатима на пољу привреде и подвукао да се „све то може ставити у функцију убрзања економског опоравка Србије, али и развоју региона који има перспективе да и у наредних десетак година буде регион са динамичним и стабилним привредним растом, регион који ће због стабилности, због хармонизованости са највишим европским стандардима, због људских и свих осталих потенцијала, бити регион који ће промовисати сарадњу, прекограничну сарадњу, привлачити инвестиције и дати допринос укупном развоју Европе.”

Предраг Мандић

Делегација Мањинског уреда у Поморишју

Предраг Чудић, амбасадор Србије и Црне Горе

датке и мађарско-српске привредне везе, циљеви разговора представника комора били су јачање међукоморске сарадње, формирање нових комора ради поспешивања даљег развоја пословних веза између привредника, предузетника двеју земаља.

Завршни део пројекта под насловом «Унапређење пограничних пословних веза» пружио је могућност

У пратњи др Милице Павлов, председнице Самоуправе Срба у Мађарској, двочлана делегација Уреда за националне и етничке мањине у Мађарској у саставу – Антал Хајзер, председник и Вера Пејић-Сутор, потпредседник поменуте установе – 17. маја боравила је у Поморишју.

Гости су најпре посетили Батању, наиме, тамо је у месној Српској основној школи дошло до потписивања документа који садржи даљу подршку обнове образовне нам установе. Након прошле године, када је Батањцима предвођенима Вером Пејић-Сутор, директорицом Српске основне школе такође обезбеђена сума новца за реконструкционе радове, захваљујући снажној подршци др Милице Павлов, председнице Земаљске српске самоуправе, процес обнове столарије институције старе преко 200 година наставиће се!

Према документу који су потписали Антал Хајзер, председник Уреда за националне и етничке мањине у Мађарској и Вера Пејић-Сутор, директорице батањске Српске основне школе, за наставак обнове наше образовне установе од стране Мањинског уреда обезбеђују се додатна 2,2 милиона форинти!

Ова вест, свакако, обрадовала је Батањце који већ сада, током лета, планирају остваривање реновирања столарија а затим ће уследити и молерски радови, фарбање учионица те ходника...

Иначе, према неким проценама, за целокупну обнову батањске Српске основне школе било би потребно више десет милиона форинти, наиме, на реконструкцију чека и кров, инсталација зграде те други делови објекта!

Антал Хајзер и Вера Пејић Сутор

Батањци, иначе, средства покушавају да нађу и путем конкурса, међутим, већина њих је расписана на тај начин да подносиоци финансијских потражњи морају да наведу већи део сопственог материјалног дела и ту је онај моменат када је руководство школе приморано да одступи од формулисања конкурса.

Ипак, упркос бројним тешкоћама, Батањцима се ипак насмешила срећа јер су путем једног интеграционог конкурса при Европској унији, добили 4,8 милиона форинти! Део средстава у вредности 1,5 милиона форинти биће утрошена за куповину таквих ствари које су корисне за развој способности деце а преостала сума користиће се за усавршавања, путовања, хоспитације и друге делатности...

Из Батање, гости из Будимпеште отпутовали су за Сегедин, где је у

месном Српском клубу уз присуство представника српских мањинских самоуправа у Поморишју па и других бираних народносних тела, пре свега, Русина, Словака и Немаца, одржана трибина под насловом „У сусрет мањинским изборима”. О Мањинском и Изборном закону говорио др Антал Хајзер, председник Уреда за националне и етничке у Мађарској који је присутне и детаљно упознао са целом процедуром јесењих мањинских избора која је већ отпочела ових дана, па баш зато, руководилац Мањинског уреда је, током веома плодне дискусије, скренуо пажњу на испоштовање свих термина, прописа са циљем да се након јесењих избора у што више насеља формирају српске мањинске самоуправе и бирана тела других народности.

П.М.

Свечано обележена слава у Ловри

Малишани активно учествовали у богослужењу

Пренос моштију светог оца Николаја, слава српске цркве у Ловри и ове године обележена је на сам дан великог празника, у понедељак, 22. маја. Свету литургију са почетком у 10 часова служио је калашки парох, о. Милан Думов уз саслужење о. Андреја, настојатеља манастира у Српском Ковину и о. Павла Каплана, свештеника у Ловри. И поред тога што је био радни дан, Ловрани су се на богослужењу окупили у лепом броју, а посебно треба

ле опхода храма и освећења споменика жртвама Првог светског рата, света литургија је окончана, а у црквеној порти кума и њена породица за присутне су припремили славско послужење.

Свечани ручак, који ће онима који су имали част и задовољство да на њему учествују, остати у трајном сећању, ове године припремила је породица председника црквене општине, Петра Хранислава.

С. М.

Окретање славског колача на ловранској црквеној слави

истаћи масовно присуство ученика српске основне школе и њихове учитељице Софије Иванов. То је у славској беседи, честитајући Ловранима празник, похвалио и о. Милан Думов, као и активно учешће наших малишана у светој литургији.

Верници су потом у литији отишли до српског крста у центру села, где је пререзан славски колач и благосиљано кољиво. Овогодишња кума била је Савета Видак-Детрих, а кумство је за следећу годину предато Ангелу Иванову. У повратку, пос-

Детаљ са богослужења

Тродневна конференција у Хрватској Културна аутономија и мањине

У месту Бегово Раздоље, смешеном у Горском котару, крајем прошле недеље одржана је тродневна конференција о културној аутономији мањина. У организацији Факултета политичких наука загребачког Свеучилишта, у првом реду професора Синише Таталовића, скупу су присуствовали учесници из Словеније, Босне и Херцеговине, Мађарске и, наравно, земље домаћина, а финансијску помоћ у реализацији пружила је Фондација „Фридрих Еберт“.

У раду скупа из Мађарске су учествовали представник хрватске мањине, Ивица Ђурок и представници српске заједнице, Пера Ластић, односно, Борислав Рус и Миленко Радић. Како наводи потпредседник Српске самоуправе у Будимпешти, Пера Ластић, у свом излагању присутнима је скренуо пажњу на проблеме културне аутономије и слободе стваралаштва мањина у Мађарској. У том контексту анализирао је актуелну законску нормативу, којом је регулисан положај мањинских заједница и осврнуо се на позитивне и негативне стране модификованог закона о мањинама и

Мањине у Печују припремају се за јесење изборе

Учесници мањинског саветовања у Печују

Од парламентарних избора у Републици Мађарској па на овамо, Савет удружења мањинских самоуправа у Печују није имао заседање па је бирано тело сматрало целисходним да се 15. маја одржи седница са следећим дневним редом: извештај о припремама за јесење локалне и мањинске изборе, модификација споразума Савета удружења мањинских самоуправа, модификација статута поменутог савета, подношење предлога за добитника мањинске награде, извештај о попису предмета мањина и њиховом шкартирању те „Разно“.

Заседање мањина отворио је детаљан извештај др Илоне Берхидаи, шефа Главног одељења при Локалној самоуправи Печуја о припремама за јесење мањинске изборе. Она је веома детаљно говорила о обавезама мањина у вези са регистравањем, увођењем имена у мањински списак која процедура се мора спровести између 1. јуна и 15. јула. Одлуку о пријему у мањински регистар доноси бележник против чије одлуке се „правни лек“ може поднети у року од три дана.

Др Илона Берхидаи је присутне подсетила да је за успешно регистравање потребно тридесет мањинских грађана а затим је саопштила и остале веома важне информације везане за мањинске изборе.

У вези са њима Адам Калтембах, представник Немаца обратио се молбом да се народностима у Печују омогући гласање у свим деловима града, тј. ради се о 4 дела.

Госпођа Берхидаи је у свом одговору подвукла да се молба може уважити тек у случају уколико се изгради повољна информатичка позадина, будући да ће само један изборни регистар постојати. Свакако, све ће учинити како би се овај проблем на задовољавајући начин решио...

У наставку форума, у вези са две тачке дневног реда дошло је до негативног гласања чланова Савета удружења мањинских самоуправа у Печују... Како модификација Споразума поменуте организације, тако и измена Статута Савета удружења мањинских самоуправа одбијена је с образложењем да расправу о поменутих питањима воде они чланови већ поменутог тела који ће у њега dospети након јесењих избора.

У вези са доделом овогодишње мањинске награде, постигнут је договор да ће текуће 2006. награђеног именовати Самоуправа Пољака у Печују.

Крај седнице протекао је у знаку извештаја о предметима којима располажу мањинске самоуправе и њиховом шкартирању те прегледа актуелних свивањима која се тичу народности.

С. М.

Предраг Мандић

Конференција привредника из Србије и српских заједница из Југоисточне Европе

Помоћ у успостављању привредних контаката понудила је и Самоуправа Срба у Мађарској

Малтене годину дана прошло је од конференције под насловом „Заједно у уједињеној Европи“ која је 3. јуна прошле године одржана у Београду у организацији Министарства за дијаспору Републике Србије. Поменути форум размотрио је положај и перспективе српске заједнице у земљама окупљања а на самом крају скупа прихваћена је и Декларација о сарадњи и унапређењу веза Србије и Црне Горе и Републике Србије са припадницима српске заједнице у земљама региона у којој између осталог стоји и следеће: „Предлажемо да се економска сарадња Државне заједнице Србије и Црне Горе унапреди са земљама у региону, што ће директно утицати на лакше и брже интегрисање српске мањине, а тиме и омогућити очување и развој њиховог идентитета.“

Економска-привредна сарадња дијаспоре и отаџбине, дакле, такође је добила посебно место у односима Срба у расејању и матичне земље Србије па је можда управо та чињеница навела Министарство дијаспоре Републике Србије да за 19. мај текуће године сазове Пословну конференцију с циљем „да дође до успостављања контаката између пословних људи у земљама региона, што ће поред користи за привреду земаља региона и поједина предузећа, помоћи и решавању проблема финансирања културних, просветних, уметничких, спортских и других организација српске заједнице ван граница Србије“.

У очувању националног, културног, језичког и верског идентитета српског народа изван Србије огромне напоре чини и Самоуправа Срба у Мађарској која је такође сматрала важним да се одазове позиву домаћина па су на скуп у Београду отпутовали и др Милица Павлов, председница и Љубомир Алексов, потпредседник Земаљске српске самоуправе у Мађарској.

Пословна конференција, која је приређена у згради Министарства

за дијаспору Републике Србије, отпочела је интонирањем химне „Боже правде“ а затим се присутнима поздравним речима обратио проф. др Војислав Вукчевић, министар за дијаспору који је говоривши о значају окупљања Срба из расејања и матице подвукао следеће: „Ево прилике да размените своја искуства и упознате се са оним што чините, са оним што очекујете да неко други учини, не из никаквог милосрђа, него из интереса, потреба, односно, пословања у складу са интересима и једне и друге стране. Ми очекујемо да радимо, послујемо, очекујемо да нам Србија посвети пажњу, омогући да преко нас или наших фирми, тргује са земљом из које долазимо илнки да нам омогући да наше фирме послују или тргују са Србијом. Савсим је нормално да привредна активност и пословање представљају неопходан услов живљења, он је основ свему другоме: и култури и националном осећању, манифестацијама националне свести итд... Баш зато, ми смо Вас позвали да се сретнете и упознате, уколико се до сада нисте знали, и да после овог сусрета, разговора и насталог познанства, наставите своје пословне разговоре. Данас пажњу треба посветити пословима, пословању, економским односима и свему што из тога настаје!“

Министар Вукчевић је потом присутне обавестио да је Његово министарство сакупило понуде и снимило 55 општина у Србији, након чега је уследио наставак скупљачког рада који је резултирао комплетирање понуда од скоро стотинак српских општина од укупно 159 постојећих. Материјал стоји на располагању дијаспори – нагласио је министар за дијаспору истакавши своју наду и уверење да ће конференција допринети још бољем повезивању и пословној сарадњи Срба не само у региону већ и шире.

Форум, наравно, није могао да прође без изношења ставова и мисли представника ресорних минис-

Председништво пословне конференције

тарстава за привреду, трговину, туризам и услуге... Реч је узео и потпредседник Привредне коморе Србије Чedomир Вукић који је присутне, између осталог, упознао и са улогом те задатком Центра за дијаспору при поменутој комори а међу говорницима су се нашли и Владислав Благојевић, директор Дирекције за дијаспору, социјалне споразуме и развој, Драгољуб Којичић, члан Одбора за односе са Србима изван Србије Народне скупштине Србије и други...

Председавајући конференције Александар Чотрић, државни секретар Министарства за дијаспору позвао је представнике српских заједница из земаља у региону да и они изнесу своје сугестије по питању економско-привредне сарадње дијаспоре и матице... Реч је узела и др Милица Павлов, председница Самоуправе Срба у Мађарској која је нагласила да иако Земаљска српска самоуправа не води трговинске делатности, спремна је да подржи све иницијативе које се односе на повезивање привредника двеју земаља и додала: „Обећање од нас имате, значи, ако је неко заинтересован што се тиче Мађарске, Будимпеште, Сегедина или неког другог града, ми Вам стојимо на располагању да Вам дамо информације, да Вас повежемо са привредним субјектима“.

Госпођа Павлов је подсетила да Амбасада Србије и Црне Горе у Будимпешти води бригу о једној врсти организовања привредног живота, поготово у домену повезивања пословних људи, привредника, да би на крају свог излагања још једанпут понудила помоћ Самоуправе Срба у Мађарској.

Сличну понуду изнели су и Срби из Румуније предвођени са Златиборком Марков, секретаром Савеза Срба у Румунији нагласивши оптимизам да ће српски инвеститори у предстојећем периоду бити приметнији, марљивији, него што су то до сада били.

Што се тиче процеса приватизације у Србији, наглашена је важност учешћа српских инвеститора на тржишту у матичној земљи... И до сада је било многих који су одлучили да свој капитал улажу у Србији, међутим, како су то многи на конференцији приметили, било би пожељно када би тај број био вишестручен!

У сваком случају, привредно повезивање, трговина, пословна комуникација, изградња ефикаснијих трговинских канала, стицање поверења међу пословним људима из расејања и матице, улагање у српску привреду имали су доминанцију током целог скупа у који је од стране Љиљане Милутиновић, секретара Министарства за дијаспору уврштено и кратко излагање о Закону о дијаспори и попису српске дијаспоре.

Дијаспоре, која жели да се укључи у све токове матице... Дијаспоре, која тежи ка рационалној, конструктивној и трајној сарадњи са Србијом у напорима за свеобухватну обнову и развитак. За добробит целог српства. А један од копчи решавања проблема била је и Пословна конференција одржана у Београду коју је Вукман Кривокућа, помоћник министра за дијаспору овако оценио: „Што се тиче економске сарадње ваше и наше дијаспоре, резултате ћемо моћи постићи само ако то питање поставимо као национално питање! Уколико се према том питању односимо као што се односи према свим националним питањима, онда ћемо моћи нешто да направимо. Неорганизовано, нећемо моћи постићи значајан резултат!“ – упозорио је шеф Сектора за економска питања дијаспоре на крају скупа приликом којег је најављено да ће се у организацији Министарства за дијаспору Републике Србије и Привредне коморе Србије у Београду 29. и 30. јуна одржати „Видовдански дани“, још једно велико окупљање Срба из дијаспоре и матице.

Предраг Мандић

Представници ССМ, Љубомир Алексов и Милица Павлов

Александра Делић, позоришни продуцент на усавршавању у Будимпешти

Користити мађарске рецепте, али само добре

Александра Делић, која је у Будимпешту стигла да би истражила и стекла увид у све сегменте рада Мађарске државне опере, а потом их у зависности од степена њихове примењивости, пренела у Србију, типични је представник генерације младих истраживача у нашој матичној земљи. Без веће материјалне потпоре, али са много знатније и спремности да се ухвати у коштац и са највећим изазовима у струци, присуствује пробама и представама будимпештанског ансамбла, завирује иза кулиса, разговара са глумцима, певачима, статистима, испицијентима, редитељима, режисерима и свима онима који су на било који начин укључени у постављање на сцену једне опере или балета. Своја сазнања намерава да обликује у научно-истраживачки рад који ће јој највероватније бити и дипломски, на катедри за позоришну и радио продукцију, при Факултету драмских уметности у Београду.

– Моја жеља је била да стекнем увид о структури будимпештанске опере, а на основу мог искуства и рада у опери и позоришту. Занима ме положај опере и проблеми са којима се она сусреће као институција. Иако су постојале неке замјерке да упоређујем неупоредиво, желела сам да видим како функционисау неке опере у Европи које нама у Србији могу да послуже као узор, како бисмо прешли неке границе. Треба да видимо шта то они имају а шта не, и наравно да смо свесни шта је то што можемо да узмемо од њих, а шта не би требало.

Зашто сте се одлучили за истраживање управо будимпештанске опере?

– За Мађарску државну оперу опередила сам се зато што је она прва позитивно одговорила на моју молбу да дођем и једно време проучавам њен рад. Пре доласка разговарала сам са доста људи који могу да ми дају неке савете и прикупљала информације. Приликом рада на једном пројекту у опери Мадленијанум у Београду, у разговору са њиховим диригентом сазнала сам да је бивши директор будимпештанске Опере Миклош Синетар режирао једну оперу у Мадленијануму. Онда

смо дошли на идеју да преко њега покушамо да организујемо мој боравак у Будимпешти и од Мадленијанума сам добила препоруку коју сам послала господину Синетару. Он је моје писмо уручио генералном директору Опере и он се сложио са том идејом. Уследила је права агонија тражења новца за тај мој пројекат, али смо на крају некако успели да затворимо финансијску конструкцију.

И, какви су вам први утисци из Мађарске државне опере?

– Овде сам тек неколико дана и за сада само присуствујем пробама и представама, и посматрам шта се дешава а конкретни разговори са људима из ове професије уследиће следеће недеље. За сада на основу гледања представа упоређујем њихов ансамбл са нашим, а посебно ме занима оперска режија. Код нас постоји проблем оперских редитеља, јер се режија учи на Факултету драмске уметности, а са друге стране људи који заврше музичку академију нису толико блиски позоришту. За сада сам одгледала балет „Ана Карењина” и оперу „Кармен”, у којима ме је фасцинирао оркестар. Музичари су врло увежбани и очигледно је да током дана имају више сати вежбања од нашег оркестра. Сцена је већа, што захтева и већи број људи који су ангажовани на представи, не само уметника него и помоћног особља.

Наравно, зграда будимпештанске Опере је сама за себе фасцинантна, увек пуна људи, најчешће туриста.

Шта је то што, према вашем летимичном увиду, карактеристично будимпештанску оперу у односу на остале у Европи?

– За разлику од бечке опере Штац и других сличних, будимпештанска има специфичну структуру за послених. Европске опере имају стални хор и оркестар, али не и солисте на плати. Оне углавном доводе госте и то је кључно питање које се поставља код нас у Србији: да ли треба да имамо четрдесетак стално запослених солиста који не могу да дођу до пуног изражаја јер их је много, или пак да постоји уговорни однос са сваком појединачно, према потреби. Опере и Будимпешти и Београду су се определиле за ову

прву варијанту која је ређа, па би требало установити да ли је то основни разлог због кога опера нема новца, или пак има. Исто тако ми је занимљиво питање да ли је то немање новца разлог због којег не можемо да имамо репертоар за целу сезону, односно неке дугорочније планове. Будимпештанска опера нема много новца, али ипак има репертоар за целу сезону. Мислим да новац не би смео да буде препрека за прављење текућег репертоара, наравно не рачунајући нове премијере, за које је ипак потребно знати колики ће бити прилив новца.

Мислите ли да оперске куће, како мађарске тако и српске, довољно раде на анимирању своје будуће публике?

– Такође ми је занимљива и комуникација са публиком. Циљ ми је, између осталог, да испитам и да ли у оквиру делатности Мађарске државне опере постоје неки едукативни програми за ширу јавност, шта у том смислу ради маркетинг. У оквиру Народног позоришта то не постоји, а врло је битно да се опера и позориште приближе како деци у школама, тако и да што више људи прође кроз позориште. Има много људи који никада нису били у опери, што значи да не могу да знају да ли је воле или не. Зато је потребно појачати комуникацију са људима и довести их барем први пут, како би после тога знали да ли ће поново доћи. Ко нема правога увиђаја у ту врсту уметности, не може бити свестан да јој је можда наклоњен.

У Београду се сада воде оштре дискусије око проблема троделног позоришта (драма, опера и балет). Поставља се питање да ли је нама потребна самостална опера у новој згради, да ли је проблем у простору или у бољој организацији и комуникацији међу људима.

Како оцењујете положај ваше струке у Србији?

– Радно место организатора постоји у позоришту, али образовање на овом смеру нам пружа много више. То занимање је јако битно, али се оно најчешће не схвата озбиљно и сматра се да тај посао може свако да ради. Током четири године школовања ми изучавамо предмете који се не тичу само менаџмента, већ слушамо и историју светске драме, историју уметности, примењену музику, психологију и друге предмете који се тичу саме уметности и позоришта. Тако можемо да сагледамо и уметнички рад и да савршено знамо све принципе и процесе рада на једној представи: како ради редитељ, како сценограф и други уметнички сарадници. Наравно, ту су и право, менаџмент и други едукативни предмети који су потребни да би се изнео један пројекат. У нашим позоришним организатор не може да исказа себе у правом смислу те речи јер тај посао често раде сви по мало. Ако се неко формално зове продуцентом, он не ради свој посао.

Продуцент треба да проналази

Најтежи је први пут

– Циљ ми је, између осталог, да испитам и да ли у оквиру делатности Мађарске државне опере постоје неки едукативни програми за ширу јавност, шта у том смислу ради маркетинг. У оквиру Народног позоришта то не постоји, а врло је битно да се опера и позориште приближе како деци у школама, тако и да што више људи прође кроз позориште. Има много људи који никада нису били у опери, што значи да не могу да знају да ли је воле или не. Зато је потребно појачати комуникацију са људима и довести их барем први пут, како би после тога знали да ли ће поново доћи. Ко нема правога увиђаја у ту врсту уметности, не може бити свестан да јој је можда наклоњен.

новац, да учествује у креативном формирању једног пројекта, да буде супервизор који ће држати цео пројекат у својим рукама, поделити функције, и знати да омогући реализацију. На жалост, у нашим позориштима то по систематизацији радних места не постоји, а и ако негде постоји то није онај посао за који се ми школујемо. Ако неко заврши глуму биће глумац или неће бити, редитељ режира, а ми смо ти који можемо да радимо оно за шта смо се школовали али се најчешће не налази прави посао.

Да ли је лако радити са уметницима?

– Генерално говорећи, са уметницима може да буде тешко радити у смислу што често немају осећај за организацију. Ако ви треба да будете неко ко ће да их приморава да му на време дају своје планове и замисли, они као изговор најчешће износе тезу да је реч о креативном процесу који не може да се испланира. То што ви имате неке рокове за маркетинг, за почетак медијске промоције итд. њих често не занима јер они „креативно стварају”. Исто тако, често немају осећај да квалитет њиховог рада зависи од тога како ће се све од почетка реализовати и да неко врло дуго, чак и пре него што они почну да спремају представу, ради на остваривању контаката, прикупљању средстава и на другим пословима у које је укључен велики број људи. Све је то индивидуална ствар. Неки уметници имају савршени осећај за простор, време и организацију, а има и оних који све то неће да имају или немају.

Имала сам случај да је једна редитељка, на чијој сам представи радила, била принуђена да само један дан замени организатора. После тога ме је позвала и рекла да није ни слутила колико је то тежак и одговоран посао.

Д. Ј.

Колико је запослених потребно једној опери

– За разлику од бечке опере Штац и других сличних, будимпештанска има специфичну структуру запослених. Европске опере имају стални хор и оркестар, али не и солисте на плати. Оне углавном доводе госте и то је кључно питање које се поставља код нас у Србији: да ли треба да имамо четрдесетак стално запослених солиста који не могу да дођу до пуног изражаја јер их је много, или пак да постоји уговорни однос са сваком појединачно, према потреби. Опере и Будимпешти и Београду су се определиле за ову прву варијанту која је ређа, па би требало установити да ли је то основни разлог због кога опера нема новца, или пак има. Исто тако ми је занимљиво питање да ли је то немање новца разлог због којег не можемо да имамо репертоар за целу сезону, односно неке дугорочније планове. Будимпештанска опера нема много новца, али ипак има репертоар за целу сезону. Мислим да новац не би смео да буде препрека за прављење текућег репертоара, наравно не рачунајући нове премијере, за које је ипак потребно знати колики ће бити прилив новца.

Милица Павлов

Тек што се стишала бура око недавно одржаних парламентарних, на реду су припреме за предстојеће изборе за локалне самоуправе, који ће се одржати на јесен. У мањинском животу Републике Мађарске, то ће такође значити шансу да се по донекле новим изборним правилима изабере мањинске самоуправе за следећи четворогодишњи циклус. Као што је већ познато, мађарски Парламент крајем прошле године, усвојио је модификацију закона о мањинама и изборног закона у делу који се односи на мањине. Ове промене у политичком животу 13 националних мањина у Мађарској, изазвале су различите реакције, на основу којих је могуће закључити да ће примена нових законских прописа нарочито погодити такозване малобројне мањинске заједнице.

О новим правним решењима која се односе на изборна права грађана, односно, мањинска изборна права, **потпредседник Уреда за националне и етничке мањине, Бура Поповић**, између осталог, каже: „Најважнија промена је да ће на овогодишњим изборима право гласа имати само особа, која ће се налазити на бирачком списку, тј. која је регистрована. Регистрација значи да између 31. маја и 15. јула у сваком насељу где мањинске самоуправе желе да се формирају, на списку треба да се нађе најмање 30 особа, а због резерве би било боље да тај број буде 32. Истовремено значи и то да особе које се налазе на списку, поред имена, презимена, личног броја и адресе, треба да се изјасне о припадности овој, или оној, у нашем случају српској народности. Та регистрација не би требало да буде толико страшна, јер, рецимо, бележник, који је шеф изборне комисије у датом насељу, изјаву нема право да оспорава. Дакле, није важно да ли неко српски језик говори, или не. Ако неко сматра да овој заједници припада као члан културно-уметничког друштва и човек који се укључио у њен рад, има право да се региструје, а бележник нема право да то оспорава.”

Председница Самоуправе Срба у Мађарској, Милица Павлов наглашава да велику промену представља и одредба по којој на бирачке спискове могу да се региструју само мађарски држављани: „Број имена

Прва фаза мањинских избора

Формирати што више српских самоуправа

на њима треба да је исти без обзира на укупан број становника датог насеља, што значи да су овом одредбом првенствено угрожена мања насеља. Наравно, у већим градовима биће много лакше да се до тог броја дође. У заједницама које раде у мањим насељима, па чак и у већим градовима људи познају једни друге и потенцијални кандидати ће тачно знати коме треба да се обрате и замоле да формулар попуне и доставе бележнику.”

Било која врста пописивања није

Боривој Рус

лепо прихваћена не само код српске него и код осталих мањинских заједница, али нема разлога због којих наши људи не би требало да се региструју, сматра **потпредседник Самоуправе Срба у Мађарској, задужен за север, Љубомир Алексов**: „Интерес је појединца, уже и шире српске заједнице да се то учини у што већем броју. Наша заједница треба да буде свесна тог задатка, пошто се овде од људи не тражи толико пуно. Што се тиче регистрације, листа треба да се попуни и однесе до месног, односно, градоначелничког уреда и да се на изборе изађе. Мислим да су наши људи и до сада свесно излазили на изборе, нису се стидели своје националне припадности, а наше заједнице у градовима, поготово у селима угледне су, добро прихваћене и регистрације не треба да се плаше.”

Потпредседник Самоуправе Срба у Мађарској, одговоран за југ, Боривој Рус, сигуран је да ће се сви становници Поморишја, од Батање до Сегедина, регистровати и изаћи на изборе: „У овом моменту важан задатак имају садашње мањинске самоуправе и тзв. цивилне организације, које у Поморишју треба да направе добру пропаганду. Има заиста насеља са мало српског живља као што су Чанад, или Нови Сентиван, али надам се да ће и тамо са добром пропагандом, моћи доста да се уради. До сада, нажалост, није много урађено, због парламентарних избора и поплаве, а једино се плашам да нећемо моћи да формирамо самоуправу у Ходмезевашар-

хељу, због малог броја наших људи.”

Одредбама новог закона највише су угрожене самоуправе у мађарској престоници, а најнеуралгичнију тачку представља формирање српске самоуправе на нивоу Будимпеште, тврди **председник ССБ, Борислав Рус**: „Постављан је цензус према којем српска самоуправа на нивоу Будимпеште може да се формира само у случају уколико се формирају самоуправе у најмање десет квартова. Мислим да је то дискриминативан потез због тога што је Будимпешта исто тако насеље као што су Деска, Сегедин, Ловра, али истовремено и највеће насеље у Мађарској. Ако се не формира десет, него, рецимо, девет самоуправа, поставља се питање зашто Будимпешта не може да има мањинску самоуправу, као што је то до сада био случај. Наш највећи задатак у овом тренутку је да утичемо на људе и да им скренемо пажњу да ове измене у свим рејонима где смо и до сада постојали, дају могућност да и надаље организујемо српске самоуправе. Ситуацију нам додатно отежава и то да неке породице које су везане за нас и присуствују нашим приредбама, на изборима неће моћи да учествују пошто нису добиле држављанство. У случају да се не формира де-

Љубомир Алексов

сет квартовских самоуправа, закон не пружа алтернативу, што значи да будимпештанске самоуправе онда неће ни бити. Зато је битно да се наши грађани храбро одазову и да се региструју. Могућност постоји и на нама је да се међусобно храбримо и пружимо свеобухватну помоћ онима којима је потребна.”

Друга новина закона о мањинама јесте да ће мањинске самоуправе имати пет чланова, независно од броја становника датог насеља. Уред за националне и етничке мањине већ месецима ради на обуци представника мањина како би изборе дочекали спремно. Организована је серија предавања у жупанијским центрима, градовима, селима и непосредни сусрети са представницима одређених мањина, а

сличне акције планиране су и у наредном периоду. До 31. маја сви грађани Мађарске треба да добију писмено обавештење о задацима и могућностима у вези са припремама за мањинске изборе. За управе села и градова изузетно је важно да на изборима у самоуправна тела заиста дођу припадници мањина, а опште мишљење истакнутих представника српске заједнице јесте да иако законске норме у овом тренутку изгледају мало застрашујуће, уколико српској мањини сада пође за руком да се добро организује, онда ће за један дужи период успети да докаже да је способна да усмерава како сопствени, тако и мањински живот у Републици Мађарској.

После ове фазе, на реду је кандидовање особа које ће постати будући чланови месних мањинских самоуправа, односно, електори. То значи да ће бити неопходно да се потраже мањинске организације, које су регистроване до 25. новембра прошле године, а у свом оснивачком листу им стоји да заступају интересе дате мањинске заједнице. Дакле, независних кандидата више нема и постоје само кандидати датог мањинског удружења, или цивилне организације.

Председница Самоуправе Срба у Мађарској, Милица Павлов мишљења је да у свим подручјима Мађарске такве организације већ постоје: „Оне ће вероватно тачно знати ко ће за српску самоуправу бити добри кандидати, а питање је једино да ли су садашњи чланови вољни и жељни да и надаље формирају мањинске самоуправе и да ли ће уложити довољно труда да своје бираче потраже. Али, ако се ипак догоди да се негде српска самоуправа не формира, пошто смо по регијама довољно збијени па чак и у оминосној Барањи, Бачкој и жупанији Толна, ми смо увек на сарадњу позивали и све друге заједнице у нашем окружењу. Да ли су се оне одазвале, или не, друго је питање. Оно што је сасвим сигурно јесте да ни из предстојећег процеса нико од њих неће бити искључен.”

Снежана Миљивојевић

Борислав Рус

Д **Д**

Срби су по Константину Порфирогениту хришћанство примили у два периода. Већ је цар Ираклије, каже он, затражио од папе да пошаље свештеника који ће Србе и Хрвате обратити у хришћанство. Наравно, то није ишло с једног дана на други, па Константин Јиречек сматра да „време, у коме су латински свештеници обратили Србе, има се стављати у период 642-731”. Колико је то „обраћање” било успешно, види се и по томе што је прва самостална српска држава, у трећој деценији IX века, под кнезом Властимиром настала управо услед неке врсте „паганске побуне” против Византије и њених мисионара. То значи да је и властела само делимично и површно примила хришћанство, о народу да и не говоримо.

Византија је, међутим, била у највећој мери заинтересована да христијанизује племена и народе који су живели у њеном окружењу, и то не само из тадашњег схватања према којем су хришћански владари дужни да шире хришћанство, него и из практичних разлога. Ширењем хришћанства се, наиме, пружала могућност за византијски утицај на културу и начин живота народа, на његово васпитавање у византијском духу. Примањем хришћанства се прихватао и идеја о свету као хришћанској васељени на чијем челу стоји византијски цар као Христов намесник на земљи.

Када је на византијски престо ступио енергични цар Василије I (867-886), он је почео водити офанзивну политику у свим правцима, у првом реду против Сарацена, али је и словенске кнежеве приморао на признавање византијске врховне власти. Тадашњи догађаји показују да та врховна власт није била само симболичког карактера, него је цар успео да словенским кнежевима наметне одређене обавезе. Заузврат их је потврдио на њиховим положајима, а припадницима њиховог рода осигурао да и убудуће дају владаре. Легализовао је оне кнежевске лозе које су већ дуже време владале и тиме им подигао ауторитет код народа. У Србији је то био род који је непрекидно владао од досељења из старе постојбине.

Један од најважнијих царевих захтева је био да се обезбеди несметани рад хришћанских мисионара. На тај услов је морао пристати и тадашњи српски кнез Мутимир. Истина да је Србија тиме изгубила самосталност коју је стекао његов отац Властимир, али у датим условима другог избора није имао.

За време Мутимира је, према томе, почела друга и свакако успешнија христијанизација Срба која је сигурно дуго потрајала док је обухватила и шире народне спојеве.

За све је крива нога

Прича ми једна читаатељка која редовно добија наше новине шта јој се свиђа, шта баш и не не, и шта у њима прво отвори. Добро је, помислих. Чуо сам да понегде са СНН-ом свашта раде: служи им уместо отирача за ђонове, подметача испод намештаја, за прављење авиончића, а неки се жале да је за брисања прозора сувеше крут. Ђутим мудро, баш да видим које ће рубрике прво да спомене. Као, као не интересује ме баш превише глас јавности. А лажем, наравно. Не знам да ли зато што сам лоше одглумио равнодушност или јој се стварно допада, тек, рече ми да ниједном није пропустила да завири у ову нациу преписку. Мени се, онако овлаш, одмах насмешио брк. Ипак, малчице исхитрено. Јер, ова госпођа није била без иједне замерке, тачније, сугестије. Пита ме зашто се тек у сваком петом писму усудим да ошинем, онако жестоко, по онима који су то заслужили. Слегнем раменима, кажем да од тих сићушних појединаца има и много важнијих ситуација које треба приметити, јер ако то не учиним, одоше и више их нико не ухвати.

Нисам је слагао, али сам прећутао да то није једини разлог моје, малчице проређене палбе у правцу индивидуа. Зашто? Па љуте се, брате. Како коза дирнеи, одмах поскочи, протрља нос и извлачи неко оружје. Невидљиво, али најчешће врло убојито. Е сад, замисли шта би се десило када бих сваке недеље, дакле 52 пута годишње, на овом месту чачкао лавове док спавају, или што би код нас рекли, мекче. Нема лакшег начина за истрчвање на нишан, и то пред 52 убојите справе одједном. Била би то читава канонада! Признаћеш, превише и за неке заштићене зверчице, а камоли за ову која је, најчешће својевољно, вечито на неким ветрометинама.

И она три прасета, којих се можда сећаш кроз маглу, јуначила су се из недеље у недељу и чачкала вукове где не треба, па им је дошао крај. Додуше, не онакав какав су им добронамерни прогнозирали а злонамерни прижељкивали, али су се ипак мањали ђоравог посла. У милионском окружењу можеш да лајеш на звезде до миле воље, и ништа. Можеш ладно да скренеш све у брк и цару и царевићу, а да ти не зафали ни олака с главе. Али тамо где се то окружење на папиру мери хиљадама а у пракси стотинама, богами тежи случај. Раздаљина је много мања, па се, ако чачнеш где не би смео, или пак не похвалиш колико се очекује, и нога лакше подмече.

Твој Драган

У организацији Културно-уметничког друштва „Опанке”

„Опанке”

организацији Културно-уметничког друштва „Опанке”, у помашком Дому културе 20. и 21. маја приређен је други по реду мањински музички фестивал. Током два дана, пред великим бројем посетилаца представиле су се бројне фолклорне групе и оркестри, приказавши заинтересованима део богатог музичког и фолклорног наслеђа немачке, грчке, хрватске, српске и других мањина у Мађарској. Домаћини су се побринули да у програму буду заступљена и најбоља мађарска друштва из околине, пре свега Калаза, а поред свега тога љубитеље доброг залагања на платоу испред Дома културе чекали су и

разни специјалитети, као напр. гулаш и незаобилазни ђевапи.

Представници српске мањине наступили су првог дана програма и то у више наврата. Организатори на челу са Аницом Шошић-Крунић, побринули су се да представе све узрасне групе помашког ансамбла, почевши од најмлађих па све до сениора. У пратњи сопственог оркестра, они су публици (која је то умела да поздрави), приказали квалитетан и занимљив програм заокружен успешним наступом калашког тамбурашког оркестра и популарног оркестра „Шендерге”.

Посебан куриозитет тога дана представљали су чланови групе „Рузмарин”, састављени од родитеља деце, који похађају српску групу помашког обданишта. Они од недавно под покровитељством немачке самоуправе у Чобанцу, и уз помоћ Анице Шошић-Крунић, увежбавају српске народне игре, а да то раде успешно доказао је велики аплауз, којим је њихов наступ тог поподнева био награђен. На крају програма представило се фолклорно друштво и омладински оркестар из Ловре. Наши млади играчи од свог првог наступа на Божић веома су напредовали, што доказују позиви за гостовања и често присуство на српким културним приредбама.

Била је ово и прилика да нам организатор фестивала и уметнички руководилац КУД „Опанке”, Аница Шошић-Крунић, потврди да српски помашки ансамбл упркос смени генерација, која је узроковала смањење броја чланова сениорске групе, редовно одржава пробе и припрема се за предстојеће наступе. Такође се надају да ће ускоро из Калаза моћи да се врате у салу помашког Дома културе у којој једно време из техничких разлога пробе нису могле да се одржавају.

□ . □ .

Слободни радикали

Слободни радикали се стварају у свим процесима сагоревања, као што су пушење, сагоревање бензина, зрачење небеских тела, пржење хране, метаболички процеси у организму, али и током крупнијих политичких превирања – тако честих у граду Б – која се обично завршавају сагоревањем нечега, градске заставе, краљевске палате, зграде парламента, или некога (краља, градоначелника, стегоноше), само што је процес овде обрнут: не ствара сагоревање слободне радикале, него слободни радикали жаре и пале, а у том пламену сагоревају и они сами.

Има дана

Има дана када човеку баш све полази од руке, успева све чега се дохвати – помисли песник М. спокојно срчући хладно пиво у свом омиљеном пабу – свака намера се претвори у дело, а дело се успешно приведе крају, позлати се свака изговорена реч, остваре се чак и давно заборављени снови, обистине се сва потајна надања, речју, постоје савршени дани створени за акцију, успех, радост и весеље – а не као овај у којем се све изјаловило, покварило, уништило, заглавило, упропастило, који се мора прогутати као горак лек, и који постаје део наших живота, ваљда, једино зато да би чинио противтежу малочас поменути савршеним данима и тако успоставио равнотежу у васиони.

Милан Степанов

МАТИЦА НА ДЛАНУ

Ој, свијетла мајска зоро...

Вест би могла да гласи и овако: Србија је добила независност. Остало је још само да се „ослободи” Косова и пар босанских ратних лидера, па да крене у евроатлантске интеграције. Вук Драшковић најзад има добар предлог: да се ничим изазвана гужва искористи и обнови парламентарна монархија! Свих ових епохалних потреса, дакако, не би могло бити да (као у неком вицу) да није било Црногораца. Зато вест с почетка гласи другачије: Црна Гора је на референдуму изабрала независност. Све остало је историја, и мало статистике.

Ако овакве ствари занимају људе који раде за „Гиниса”, онда им треба рећи да је на брдовитом Балкану постигнут рекорд вредан пажње: на демократско изјашњавање о судбини једне земље изашло је невероватних 86,3% уписаних бирача (бирачко тело у Црној Гори чини 484.718. грађана). За суверену државу Црну Гору гласало је 55,4%, док је за заједничку државу са Србијом било недовољних 44,6%.

Треба бити поштен па рећи да је то праведан резултат – резултат једне несарадње између Београда и Подгорице и једног нефункционисања заједничке државе која је кад тад морала пропасти. Чак и да су на референдуму победили унионисти, опет би било неминовно мењати и наново уређивати односе у заједници. Сада је, бар што се тиче Црне Горе, све јасно. Црногорци су на регуларан начин, цивилизовано и без проливања крви, добили оно што су хте-

ли. Кад је реч о Србији, ствари су мало другачије. Она никако да се ослободи улоге губитника и схвати да је такође на добитку.

Независна Србија, са становишта међународног права, наставља континуитет СРЈ/СЦГ. Континуитет, међутим, није правно, него политичко питање, које зависи од међународне заднице. Зато није искључено да и у том погледу може доћи до извесних условљавања, поготово у ситуацији када држава не испуњава своје међународне обавезе као што је привођење правди оптужених за ратне злочине. Ако се моћници ипак смилују над земљом са којом нико неће и коју су напустили сви којима се за то указала прилика, Србија ће са признатим континуитетом, бити иста држава као и СРЈ/СЦГ. У том случају, она ће се сматрати већ признатом државом и наставити чланство СРЈ/СЦГ у међународним организацијама и уговорима. Независна Црна Гора, као нова држава, биће прихваћена од стране других држава. Било би племенито да Србија буде прва која ће признати Црну Гору јер ће то допринети стабилности како унутар Црне Горе (што је тренутно најважније), тако и у региону, као и будућим односима између двеју држава. Даље, Црна Гора ће се пријављивати за чланство у међународним организацијама и међународним уговорима којима је припадала државна заједница СЦГ, а Србија ту може и треба да јој помогне.

Из Брисела је саопштено да ће Европска унија сачекати извештај ОЕБС-а, мада се већ сад може рећи да је референдум протекао „сасвим уредно” и да је учешће грађана било изузетно велико. Затим ће доћи неки господин, на пример Солана, и подстаћи Коштуницу да честита Ђукановићу.

ОКО ПЛАНЕТЕ

На јесен коначна одлука о датуму пријема Румуније и Бугарске у ЕУ

Букурешт и Софија задовољни

Румунија и Бугарска су поздравиле прошлонедељни извештај Европске комисије поводом њихове кандидатуре за чланство у ЕУ. Румунски министар за Европу Анка Даниела Боагиу оценила је да је то „поновна потврда” пријема планираног у 2007. години.

Позитивне реакције су уследиле упркос одлуци Европске комисије да до јесени одложи кључну препоруку о тачном датуму приступа Букурешта и Софије Европској унији. У новом извештају у октобру Комисија би могла да препоручи да државе чланице одложе улазак Румуније и Бугарске за још једну годину, од јануара 2007. до јануара 2008, уколико припреме за улазак нису адекватне. И поред тога, румунска министарка је инсистирала да та је то „нова потврда датума приступа: 1. јануар 2007”. Она је напоменула да према уговору о придруживању који је Румунија потписала 2005, одлагање првенствено може да буде изазвано недостацима у правосудном сис-

ЕП одобрио буџет од 2007.

Европски парламент одобрио је прошле недеље буџет ЕУ за период од 2007. до 2013, чиме је окончана вишемесечна расправа која је вођена између влада земаља ЕУ. Европски парламент је великом већином гласова подржао буџет од 864.4 милијарде евра, што значи да чланови влада могу да почну да распоређују новац у пројекте ЕУ за период од седам година. Председник Европског парламента Жозе Борели изјавио је да је расправа резултирала буџетом који је далеко од идеалног. „То је довело до споразума који је за многе чланове незадовољавајући”, изјавио је Борели после гласања.

тему и у борби против корупције – областима у којима је постигнут видан напредак, како је речено у извештају. „Румунија је показала да је дубоко и потпуно опредељена за реформе у правосуђу и ништа нас неће зауставити. Радићемо заједно са Европском комисијом да бисмо остварили даљи напредак”, рекла је она.

Бугарски министар за Европу Маглена Кунева је била нешто опрезнија у изјавама, што је одраз критичније оцене коју је њена земља добила у извештају из Брисела због озбиљног заостајања у сузбијању криминала и корупције. Она је изјавила да је „комисија у извештају потврдила датум уласка, али смо ми ти који треба да обезбедимо коначну потврду”. Бугарска министарка је окарактерисала извештај као „коректан и врло охрабрујући” и као „мапу пута за даље напоре”. Она је позвала званичнике комисије да буду „физички” присутни у канцеларији државног тужиоца Бугарске Бориса Велчева на дужи време, да би били „сведоци наших напора”.

Борис Велчев је у интервјуу Еурообсерверу прошле недеље изразио фрустрације због ранијих „помних ревизија” стручњака из држава чланица које су представљале основу за извештај комисије. Он је оштро критиковао праксу да су стручњаци остали у Софији само неколико дана и на основу тога поднели веома критичке извештаје Бриселу. „Потребно је много самоуверења да се суди о систему једне земље након неколико дана проведених тамо, а да се при том не зна језик”, рекао је Велчев и zaloжио се за дужи боравак стручњака – „недељама, или месецима”.

У међувремену, неки румунски политичари изразили су незадовољство због тога што је Брисел извукао исте закључке о датуму уласка и за Букурешт и за Софију, иако је Румунија добила боље оцене за сузбијање криминала и корупције. Поједини чланови Европског парламента нагласили су да ЕУ треба да изрекне одвојене оцене у јесењем извештају. Посланик из редова холандских хришћанских демократа Камил Еурлинг изјавио је да Румунија и Бугарска треба да буду „раздвојене”. На питање да ли комисија подржава ту линију, комесар за проширење Оли Рен је рекао да Брисел неће судити о Софији и Букурешту на „основу њихових критеријума”.

ТЕКУЋА ТРАКА

Де Вилпен преживео гласање

Француски премијер Доминик де Вилпен преживео је гласање о неповерењу изазвано оптужбама да је користио „прљаве трикове” у кампањи које су недељама потресале његову владу. Укупно 190 посланика у националној скупштини гласало је позитивно, али је за одлуку о неповерењу било потребно 289 гласова.

Пољска у евро зони 2011.

Пољски лидери су окончали ћутање поводом конкретног датума када њихова земља планира да уђе у евро зону и 2009. годину одредили као рок за почетак преговора, а 2011. као потенцијални датум за прихватање јединствене европске валуте. Пољска је једина земља међу десет нових чланица придружених ЕУ 2004. која Европској комисији није службено саопштила када планира да уђе у евро зону.

Анан апелује на хитан договор

Генерални секретар УН Кофи Анан изјавио је да међународна заједница мора предузети „веома хитне кораке” у циљу постизања договора о проблемима које има са Северном Корејом и Ираном. Анан је учи прошлонедељног састанка са јужнокорејским председником Ро Му Хуном апеловао на шест држава да обнове преговоре са Северном Корејом истичући да не би требало дозволити да људска права и друга важна питања блокирају расправу. „Нуклеарно питање је далеко важније и требало би га сврстати у одвојену категорију и приоритет”, изјавио је Анан након састанка са јужнокорејским министром иностраних послова Бан Ки Муном.

Либија ван карантина

САД су прошле недеље обновиле пуне дипломатске односе са Либијом, први пут у последњих 25 година. Либијског лидера Моамера ел Гадафија САД су дуго сматрале најопаснијим лидером на свету и човеком који подржава међународни тероризам. Америка ће ускоро отворити своју амбасаду у Триполију. САД намеравају да уклоне Либију и са листе држава које се сматрају спонзорима тероризма. Либија ће бити изостављена и са годишње листе земаља које не сарађују у потпуности са америчким антитерористичким напорима.

Догодине приватизација НИС

Државни секретар у Влади Србије Влатко Секуловић изјавио је прошле недеље да ће Нафтна индустрија Србије бити приватизована најкасније до половине идуће године, а затим ће кренути и приватизација делова Електропривреде Србије. Он је рекао да ће ове године почети и приватизација 67 великих фирми у Србији и изразио очекивање да ће се од приватизације телекомуникационе компаније Моби 63 остварити добра цена.

Коштуница и Меркелова

Српски премијер Војислав Коштуница боравио је у Берлину где се сусрео са Ангелом Меркел, председницом немачке владе. У тамошњим медијима се овај догађај сматра „поеном за Коштуницу”, јер је право чудо да је до њега уопште дошло, после одлуке Брисела о одлагању преговора са Београдом. Има оних који су уверени да су „рођачки односи” политичких странака на чијем се челу налазе српски премијер (ДСС) и немачка канцеларка (Хришћанско-демократска унија) допринели разговору два конзервативна политичара.

Опет у затвор

Кривично веће Хашког суда донело је одлуку да до 30. јуна у притвор у Схевенингену морају да се врате сви оптужени из државног, војног и полицијског врха Србије, који су привремено пуштени на слободу до почетка суђења. Ова одлука је потпуно неочекивана и доводи се у везу са новим притиском на Београд око генерала Младића.

ЕКО

НОМИЈА

Исход референдума у Црној Гори одређује оквире наредног споразума са ММФ

Нови аранжман склапа нова влада

Србија би, веома лако, могла и ову и наредну годину да преброди без новог споразума са Међународним монетарним фондом. Нови аранжман са ММФ треба да склопи нова влада Србије, а када ће се то догодити у великој мери зависи од наставка преговора са Европском унијом, изјавио је прошле недеље у Београду на конференцији за новинаре Млађан Динкић, српски министар финансија.

Према његовим речима, уколико преговори буду настављени у септембру, чему се Динкић нада, нема никаквог разлога да дође до ванредних парламентарних избора и онда би крај наредне године могао да буде и време када би био потписан нови једногодишњи аранжман са ММФ без повлачења финансијских средстава. Међутим, уколико Млађић не буде до краја септембра ухапшен, министри у Влади из редова Г17 Плус ће напустити своје функције, а „тада не желим да прогнозирам шта ће се дешавати”, рекао је Динкић дајући на увид новинарима копију своје и бланко оставке Томице Милосављевића и Иване Дулић-Марковић које ће бити активирани 1. октобра ове године.

Он је отклонио и још једну недомицу у вези са новом владом и аранжманом са ММФ. Према његовом тумачењу, у случају позитивног исхода црногорског референдума мораће да дође до озбиљне реконструкције Владе Србије, што између осталог подразумева формирање нових министарстава. Уколико се Црна Гора не осамостали, онда нам, тврди Динкић, тек предстоји „мукотрпно преговарање око формирања нове федерације” а до окончања тог процеса није реално очекивати да ће ММФ пристаћи на склапање неког новог аранжмана.

На конференцији за новинаре која је, иначе, била посвећена најављеним изменама Закона о по-

Ускоро јефтинији бензин

„Четворомесечна инфлација је у складу са пројекцијама и динамиком коју смо утврдили почетком године иако су неке цене расле брже него што смо очекивали. Остаје нам да се држимо плана и да пратимо шта се дешава на светском тржишту нафте. Али, како сада ствари стоје, већ наредне недеље, тачније од 20. маја, могло би да дође до појефтинјења горива на нашем тржишту за око динар по литру”, рекао је Динкић.

резу на доходак грађана и Закону о доприносима чије се усвајање очекује током јуна, саопштено је да ће, уколико буду прихваћена понуђена решења о смањењу стопе пореза на зараде са 14 на 12 одсто, затим смањење минималне основице са 40 на 35 одсто просека остварене зараде у Србији, као и повећање неопорезованог цензуса са 3.000 на 5.000 динара, порески обвезници бити растерећени за више од 31,5 милијарди динара.

Приликом запошљавања приправника млађих од 30 година, послодавци ће бити три године ослобођени плаћања пореза на зараде и доприноса на терет послодавца, а две године за запошљавање млађих од 30 година, тако да ће на 100 динара плате издвајати, уместо садашњих 73,1 динар, само 24,7 динара. Предвиђене измене закона требало би да допринесу смањењу пореског оптерећања зарада у Србији на 62,7 динара.

„За разлику од смањивања пореских стопа на плате, грађани који током ове године буду зарадили три просечна годишња прихода или више од милион динара, могу да рачунају да ће на сав износ преко тог цензуса плаћати порез по стопи од 10 одсто. Ово смањење цензуса у односу на 2005. када је износио 1,2 милиона динара, урађено је са намером да се порески терет распореди равномерно”, објаснио је Динкић и додао да су, уведене и прогресивне пореске стопе, тако да ће они који премаше шест просечних годишњих зарада морати да рачунају с тим да ће на износ већи од 1,9 милиона динара платити порез по стопи од 15 одсто.

КРИВО

ОГЛЕДАЛО

Тврдим да треба увести председнички систем по којем ће председник државе моћи смењивати и председнике општина, и премијера, па и распустити парламент. Ако добијем већину предлозићу доношење новог устава, на коме мој тим међународних стручњака већ интензивно ради, по којем ће председник имати највећу власт. Залажем се за укидање статуса националне мањине, јер ми тај термин звучи комунистички и сматрам да на Косову сви, без обзира на националност, треба да се осећају као грађани првог реда.

Баует Паоли,
најбогатији Албанац на свету

Не желећи да се изјасним за било коју од могућих опција, морам, ипак, да кажем да је реалност таква да ће Косово, врло вероватно, постати независно. У том смислу, треба се позабавити начиним на који се може управљати тим процесом, како би Срби на Косову дошли до задовољавајућег статуса и како би њихове општине имале широку самоуправу.

Стивен Хајнц,
председник Фондације браћа Рокфелер

Тражим од Хашког трибунала да се оптужени Срби у притвору одвоје од оних који су се нагодили с Тужилаштом и пристали да лажно сведоче. Ако се то не деси у најскорије време, можете очекивати крваве обрачуна међу нама... Ја сам тражио од управника притвора да из моје групе одвоји адмирала Локића. (Адмирал Миодраг Локић осуђен је на седам година затвора пошто је признао кривицу за гранатирање Дубровника у зиму 1991, а затим је сведочио против претпостављеног Павла Стругара, који је потом осуђен на осам година затвора, прим ур.)

Војислав Шешељ,
хашки оптуженик

УГАО ЗА

СМЕХ

Афоризми

Нема правде: од хиљаду неспособних само је један министар.

Лако је бити Црнац и против расне дискриминације.

Будни су дочекали свитање, а сада им се спава.

Господар даје слободу оним робовима које не може да запосли.

Што пунији затвори то ближа слобода.

Направио сам списак идеја до којих смемо да дођемо.

Власт нас прати од када не идемо за њом.

Треба ли точку историје саобраћајна милиција?

Ех, да ми је још један живот. Дао бих за њега овај.

Живот је старење а ми се надамо лепшој будућности.

Политичар је човек кога добро плаћамо да нас стално убеђује да добро живимо.

Пузањем у рату долазили смо до непријатеља. Пузањем у миру долазимо до пријатеља.

Каријеризам је ветар који празне главе високо докотрља.

СРПСКА

ПОШТА

Вјечнаја памјат

Чекамо синоћ резултате референдума у Црној Гори, нико ништа да јави, ми скроз изблејали, оћемо очи један другом да извадим, гатамо и прогнозирамо, кладимо се и шаком по столу ударамо, кад звони телефон. Отац се јавља, мијења боју, брат отрчи одма' по коцку шећера, ја му додам воде, он седне на хоклицу, тронжосај тј. шкањ, и каже: „Умрла нам Дуда.”

Баши данас?, пита, на пример, мој брат. Баши данас, каже тата. Ето ти симболике. Заједно са државом умрла је и једна њена држављанка. И онда мој отац шта ће-како ће, морао је одмах да крене на пут, и сахрани Дуду, у једну независну земљу.

Она је била моја стрина. Живела је у Беранам, или како би то Црногорци рекли – у Беране. Реч је о првој жени у мом животу које се сећам, осим, дакако, моје мајке. Била је висока, из моје тадашње позиције бебе односно статуса новорођенчета који сам уживао. Затим сам некако и ја проходао и почео да растем, на шта је Дуда почела да се смањује, баши као и СФРЈ.

Носила је плави баде-мантил од плиши, са фасцинантним златним змајевима на леђима, или су то биле огромне руже? Пуфнасте папуче беху црвене боје, а пицама бела, тако да као застава лепришаше горе-доље. Живели смо у истој кући, али одвојено, као Срби и Црногорци у оквиру државне заједнице. Свако је гледао своја посла, имали смо посебне финансије, код стрине Дуде је на власти био мој стриц, а код наше тата Влаја. Стриц Мома је био татин ста-

рији брат, што је и утицало на њихове односе, баши као што се за Београд може рећи да је био старији брат Подгорице, што је такође утицало да се не поднесе. Мој отац се још седамдесетих година прошлог века сепаратисао од мог стрица и одвојио у Србију, док је стриц задржао државност и наставио да континуира све док једног дана није умро. Сад је, ето, умрла и стрина. А кад се само сетим како је све то било, ја се растужим и није ми фино. Кад год би ме моја мајка појурила органима гоњења, зато јер сам прекршио неки од многобројних закона кућног реда и домаћег васпитања, ја сам уточиште налазио код моје Дуде, која се у ствари звала Буда (од старог црногорског имена за жене Лабуда, што би било исто што и женка лабуда тј. лабудница), али ја то нисам могао да изговорим, па сам је звао Дуда, да би моју немоћ и остали укућани прихватили у том смислу да су је звали исто као и ја. Пошто су ингеренције моје мајке, дакако, престајале на Дудиним вратима, она се као млађа снаха повлачила на своју територију, а ја прослављао победу у Дудином либералном фрижидеру марке „Обод” са Цетиња. Једном се, пак, десило да се Дуда нешто укочила и непокретна лежала у кревету, а ја наишао. Били смо сами у кући и она је искористила прилику да ме замоли да јој додам лавор не би ли извршила дуго одлагану нужду, али сам ја први пут у животу осетио моћ да неком ускратим било какво право, што сам и учинио, а она се, знате већ, у кревету...

То свакако није био прави начин да јој се одужим за сва она скривања на којима ми ми позавидео и сам Ратко Млађић. Нужда је нужда и то се мора поштовати. А кад је неком теешко онда ту нема олакишавајућих околности.

АБВ

ТАБАНСКО ВЕЧЕ

Традиционално Табанско вече одржаће се **3. јуна 2006. (у суботу) са почетком у 20 сати** у Дому Културе „МОМ“ (XII. Budapest, Csörsz u. 18.). Том приликом ће се самосталним програмом представити КУД „Табан“, уз пратњу оркестра „Бидо“ из Бечеја. У програму ће учествовати и етно група „Жива вода“ из Београда. После програма следи бал до зоре, уз пратњу оркестра „Зора“.

„Веронаучни камп 2006“

У организацији Епархије будимске четрнаести веронаучни камп биће одржан ове године у Бати (Százhalombatta) у трајању од 31. јула до 6. августа. Могу се пријавити деца од 6 до 15 година која су активна у Цркви и похађају веронауку. Заједно са свештеницима-вероучитељима и искусним васпитачима деца ће бити смештена у самом граду недалеко од нашег св. храма. Осим смештаја имаће и потпуно снабдевање: доручак, ручак и вечеру. У програму као и ранијих година поред часова веронауке, црквеног појања, ручног рада и осталих душекорисних занимања предвиђена је и посета нашем храму у Стоном Београду и излет у Ерд. Главна тема овогодишњег кампа је црквена музика и појање. У оквиру разоноде предвиђена су и купања у градском базену и упознавање знаменитости града.

Пријава се врши са уплатом од 7.000 фт. аконтације. Пријавити се можете до **14. јуна** ове године првенствено код својих **парохијских свештеника** и код организатора о. Павла Каплана на тел. 06-24-482-572.

Српски народоносни табор у Батањи

Културни и документациони центар Срба у Мађарској и Српска основна школа у Батањи позивају вас у **Јужноалфелдски српски народоносни табор који ће се одржати у Батањи од 18. до 24. јуна 2006. године**. Рад ће се вршити у следећим секцијама: **народне игре, народна музика и матерњи језик**.

За учешће, односно партиципацију се плаћа 10 000 фт.

Пожељно је да се пријаве изврше писменим путем (али може и телефонски).

За информације вам на располагању стоје следећи телефонски бројеви: Будимпешта 06 1 331 5345, Батања 06 68 456 006, Деска 06 62 271 377.

Српски језички камп „Вук Караџић“

Балатонфењвеш, од 1. до 9. јула 2006.

Самоуправа Срба у Мађарској у сарадњи са Српском самоуправом у Печују и Српском самоуправом другог кварта у Будимпешти, седми пут организује летњи језички камп „Вук Караџић“, од 01. 08. до 09. 08. 2006. г. у Балатонфењвешу, на обали Балатона.

Очекују се пријаве деце од другог разреда основне школе до десетог разреда гимназије.

Рок пријаве: до 1. јуна 2006. **Износ уплате:** 15.000 фт.

Рок уплате: до 15. јуна 2006.

Табор се организује са циљем да се унапреди знање српског језика и познавање српске културе.

Информације можете добити на број телефона ССМ: 331-53-45 од Јадранке Драгојловић и др Јованке Ластих 06/70-337-2589.

Трибина „У сусрет мањинским изборима“

У организацији Самоуправе Срба у Печују, 3. јуна са почетком у 10.30, у Регионалном центру Срба у Печују (Улица Зринског бр. 15.) одржаће се регионална трибина „У сусрет мањинским изборима“. Приликом форума, на који се позивају чланови братских српских мањинских самоуправа из Жупанија Толна, Бач-Кишкун и Барања, о најважнијим обавезама и задацима везаних за мањинске изборе говориће др Милица Павлов, председница Самоуправе Срба у Мађарској и Ђура Поповић, потпредседник Уреда за националне и етничке мањине у Мађарској. Након трибине следи дружење. Организатори очекују све заинтересоване.

„Културно историјске знаменитости Срба у Мађарској“

Српски културни клуб у Будимпешти и Српска самоуправа у Будимпешти срдечно Вас позива да у оквиру манифестације „Месец промоције културно-политичке делатности Срба из Будимпеште“ посетите предавање студента-стипендисте Пере Хранислава, са темом: „Културно историјске знаменитости Срба у Мађарској“. Предавање ће се одржати, 01-ог јуна (четвртак) у 18.00 сати свечана сала СККБ, Будимпешта, V ул. Микше Фалк бр. 3.

Програм Српског културног клуба у Будимпешти за месец јуни

Месец промоције културно-политичке делатности Срба из Будимпеште

01. јун – четвртак, 18 сати – „Културно историјске знаменитости Срба у Мађарској“. Предавање студента-стипендисте Пере Хранислава.

08. јун – четвртак, 18 сати – Промоција романа „Дезвар“ аутора Драгана Јаковљевића. Књигу ће представити књижевник Драгомир Дујмов.

15. јун – четвртак, 18 сати – Промоција романа „Превозник тајни“ аутора Драгомира Дујмова. Роман ће представити песник Давид Кеџман.

22. јун – четвртак, 18 сати – Јавна трибина – Актуелни тренутак „Мањински избори“. Тему ће отворити Пера Ластих.

29. јун – четвртак, 18 сати – тематско вече „Из прошлости рада Српског клуба“. Говори др Војислав Ластих.

Форме предрасуда на против мањина у Мађарској

Конференција „Етничка стереотипија и друштвена удаљеност – Форме предрасуда на против мањина у Мађарској“ Института за истраживање етничких и националних мањина Мађарске академије наука одржаће се 24 и 25 маја 2006. у Будимпешти (I. Országház u. 30. – Jakobinus terem).

Никола Паров квинтет и оркестар „Шендерге“

Заједнички концерт **3-ег јуна, у 20.00 сати** у будимпештанској Музичкој кући „Fonó“

Адреса: Fonó Zeneház, Budapest, XI Sztregova u 3.

Исправка

У пршлом броју СНН-а у чланку под насловом «Активности батањских ђака» испод фотографије поткрала се једна мала грешка, наиме, тамо се ученици рецитатори виде са учитељицом Снежаном Ковачевић, а не Станиславом Гајић. Молимо извињење.

Недељни лист Срба у Мађарској. Адреса: Српске народне новине, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Телефон: 475-0654. Главни уредник: Милан Степанов, секретарредакције: Милица Вукајловић. Оснивач и издавач: Српски демократски савез. За издавача: Андрија Роцков. Финансира се на основу мањинског за-

кона из државног буџета посредством Државне задужбине за мањине. Суфинансијер: Министарство културе и медија Републике Србије. Лист дистрибуира Мађарска пошта, а претплаћује се код издавача. Име и адресу послати на адресу Szerb Demokratikus Szövetség, 1065 Budapest, Nagymező u. 49 а уплатити поштанском уплатнициом или на жиро-рачун број платног промета 11705008-20417439. Претплата на лист је 4000 фт. за целу годину. За иностранство годишње 40 EUR, (10.000 Фт) – Штампа: КОМП-прес КфТ. Одговорни пословођа: Ференц Ибош. – Технички руководиоца: Карољ Сабо. ✦ Српске народне новине на Интернету: Home page: www.comp-press.hu/cnn2000 E-mail: stepanov@freemail.hu

HU ISSN 1215-072 x

Невоље и патње, укључујући и оне које долазе од болести, шаљу се човеку у три случаја: ради казне, поуке или награде. У сваком конкретном случају може се по човековом душевном стању проценити зашто му је болест послана: ако је очито да човек због казне страда и пати, онда такав човек и бива кажњен; онај који тражи разлог свога страдања и снагу за његово подношење – бива поучен; а онај ко се радује привременим патњама, које подноси ради Бога и вечнога добра – добија могућност да честитим понашањем заслужи награду.

Сваки грех је у ствари негативна особина, а тако се и зове баш зато што негира неку од врлина. Али одбацавање добра од стране душе, у маком облику његовог манифестовања, повлачи за собом зло, које је иначе по својој природи штетно – а штета коју зло наноси прво душа осети. Ако у души постоји било који грех, човек осећа „негативне емоције“, које у ствари нису оне особине које зависе од човекове слободне воље: напрегнутост, зависност, сумње, сметеност, стид, страх и узнемиреност. Иако су у различитим међусобним односима, све те емоције ипак прате сваки грех и изазивају осећај сметености и нелагодности. Та нелагодност у ствари је бол; бол који траје је болест; а исход болести може бити или смрт или оздрављење, наравно у оним случајевима када се уклони узрок болести. А избављање од болести даје се кроз активно покајање и окретање ка врлини која уклања грех који је довео до болести.

Насупрот томе, свака врлина изазива у души осећај спокојства, прибраности, радости, правичности, слободу, ведрине и сигурности и удаљује човека од бола, болести и смрти. А удаљавање од смрти води нас само према животу из чега произлази да је свака врлина – животворна. То се подједнако односи на све врлине: на верност, трудољубивост, скромност,

Николај Гурјев

О болестима, здрављу и о онима који болесне лече (I)

Фото: Иван Јакшић

нормалног стања, може бити двојако, то је или одступање од идеалног стања, тада смо сви болесни, чак и ако то не осећамо, или одсуство показатеља који су у већини случајева карактеристични за активност човековог организма. Оно прво не можемо ни приметити ни проценити зато што нема идеалних људи, а оно друго је непоуздано зато што, с једне стране – човек може да се осећа болесним и онда када присуство болести није потврђено никаквим објективним начинима испитивања, а с друге стране – човек може да се осећа здравим чак и ако то није уколико за то постоје посебни спољашњи узроци.

Зато се чини исправним сматрати да је човек здрав ако од стране тела и душе не осећа отпор према својој животној делатности, уколико се здравље дефинише као стање које је субјективно без тега, које не оптерећује и које не изискује посебне спољашње услове. Не треба мешати појам „безболности“ и „безболесности“ јер бол, иако нежељен, ипак је телу неопходан јер сигнализира присуство спољашње, физичке опасности, преоптерећености или болести – што би у одсуству бола могло остати непримећено. Страх је такође неопходан јер сигнализира постојање опасности, али више душевне, унутарње него ли спољашње опасности. Под унутарњом опасношћу подразумева се присуство неке страсти у души, јер је свака страст, будући да је у крајњем исходу погубна, узрок појаве осећања страха. Тако се, на пример, као узрок страха не појављују могућност губитка имовине, појава непријатности, однос људи према нама лошији него што бисмо то желели или непредвиђене околности, него у ствари тврдичлук, кукавичлук, увредљивост и плашљивост.

Свети Оци веле да оно чиме (у чему) човек греши, тиме (или од тога) се он и брани (страда). То је општа ситуација која може да се манифестује кроз опште страдање због губитка или недоступности објекта човекове склоности, а такође и при озлеђености појединачних органа или система организма. Притом грех учињен делом није обавезан услов за формирање психичког или соматског обољења, иако дуготрајно сагрешење у мислима неизбежно води до греха на делу, до његовог отелотворења.

(Закључак из књиге „Страсти и соматске и нервно-психичке болести“)

Светиње с Цетиња у Русији

Три велике православне реликвије које се налазе на Цетињу – део часног животворног крста на којем је Христос био распет, десна рука Јована Крститеља и икона пресвете богородице Филеримосе 7. јуна привремено одлазе у Русију. Према договору руског патријарха Алексија и митрополита Амфилохија, светиње ће 40 дана бити у Русији.

Њима ће моћи да се поклоне верници Москве, Санкт Петербурга, Нижњег Новгорода и Екатеринбургa. У Москви ће их у храму Христа Спаса лично дочекати руски патријарх.

Честица животворног крста и рука Јована Претече се налазе у цетињском манастиру, а чувена икона Филеримоса у Музеју на Цетињу. Ове светиње су дуго биле у поседу малтешког реда јовановаца, све до краја 18. века, када их је Наполеон протерао са Родоса. Од 1799. године реликвије су у поседу руског импе-

ратора Павла Првог. Током Октобарске револуције 1917. године, митрополит кијевско-галицијски Антонije преене је ове светиње у Сремске Карловце и предао их краљу Александру Првом Карађорђевићу. До априлског рата 1941. године реликвије су чуване у дворској капели у Белом двору. Приликом повлачења из земље краљ Петар их је оставио у манастиру Острог. Комунисти су их пронашли 1951. године испод двоструког патоса у соби архимандрита Леонтија. Честица животворног крста и рука Светог Јована су предати 1993. године цетињском манастиру, док се икона налази у државном музеју.

С деснице светог Јована Крститеља недостају два прста. Један је прво био чуван у Студитском манастиру, а сада се налази у Истанбулу. Други прст предат је Светом Сави и дуго је био чуван у манастиру Жичи. Сада се тај прст налази у катедрали у Сијени.

храброст... Али, као што смо већ рекли, ни једна врлина није могућна без љубави и зато извор живота и јесте љубав – Љубав је Бог Који даје животну снагу целој Васељени. На тај начин је сасвим разумљиво зашто је обраћање ка Богу – обраћање ка Извору живота, Који је увек спреман да прихвати онога који долази, као и то зашто обраћање ка Богу захтева одвраћање од грехова, очишћење од њих кроз покајање, након чега нас Бог или избавља од последица греха или нам пак даје снаге да те последице поднесемо. Пошто стање тела зависи од стања душе која је изнад њега, онда је сасвим разумљиво што грех доводи не само до душевних него и до телесних болести као и до смрти. Зато су питања о духовном животу неодвојива од питања живота и смрти: духовни живот има свој почетак у схватању да је личност бесмртна, а структура личности, заправо личност, са своје стране формира се кроз духовни живот који личност и води ка вечном животу – духовни живот и бесмртност незамисливи су једно без другог.

Схватање здравља, човековог

Поуке оца Тадеја

Сва створена бића су ограничена, а оно што је ограничено није савршено, него им је дато да се усавршавају. Међутим, пала су. Прво нису сачували своје достојанство анђели, па после на завист тих духова који су пали и наши прародитељи Адам и Ева су пали. И ево, и у нама се исто уковила та особина – паклена завист. Завист не преза ни од чега, и Богу у лице говори противно стално, свуда и на сваком месту.